

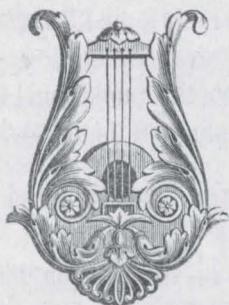
Alexandra Holländerin arkisto

Muit arkistoon sisältyvät asiakirjat

Painotulokset:

- Franz Michael Franzénin Turussa vietettävän muistojuhlan ruottinkielinen painettu ohjelma 9.2.1872.
- Zachris Topeliuksen palokunnan talon juhlasalissa 22.1.1872 pidettävän juhlan painettu ohjelma
- Rådgifvare för hus och hem, 3:dje bilagan till Allers Familj-journal nr 20.
- Till bygdens folk-lehtinen

PLA-N-463_E-7

Vid

FRANS MICHAEL FRANZÉNS

minnesfest i Åbo

den 9 febr. 1872.

~ ~ ~
Hvem är mannen och hvar är han,
För hvars skull vi samlats här,
Till hvars ära Finlands blomma
Sig idag till högtid klär?
Se, från Uleå till Aura
Och långt hän till Vuoksens famn,
Ifrån tusen varma hjertan,
Ljuder högt idag hans namn.

Är han en af maktens höge,
Höge, då med knä och håg,
Trälen, böjd vid deras fötter,
Gör sig liten sjelf och låg?
Eller är han en af Arons
Guldbeläten, kring hvars glans
Vi, som fordom Judas söner,
Samlat oss till dyrkans dans?

Nej, — på makt, på guld och rikdom
Suomi akt idag ej gaf.
Guldet multnar, makten brister,
Höghet sjunker i sin graf.

Aldrig öfver stoftets trälar
Minnets röst i Suomi ljöd;
De ha läst till punkt sin saga
Och den punkten heter — död!

Höj ditt öga Suomis dotter,
Blicka upp, du Suomis son!
Gästen, som till fest du bjudit,
Nalkas till dig ofvanfrån.
Stjernan uppå minnets himmel
Tändt idag din högtidsdag,
Henne är det Suomi helsar
Högt med hjertats varma slag.

Se, hon lyser, minnets stjerna,
Öfver flydda tiders spår.
Skåda, Suomis son och dotter,
Suomis land för sexti år.
Mörk är himlen, tunga skyar
Fylla fästet österfrån,
Och kring Finlands sköna dalar
Rullar hemskt kanonens dån.

Ifrån bygd till bygd med härsmakt
Härjaren sin kosa styr,
Och förföljd, förblödd och blodig,
Evigt älskad Svea flyr;
Flyr, som sommarn flyr med solen,
Följd af fårar i sitt spår,
Flyr, som doften flyr från blommor,
Öfver hvilka frosten går.

Finlands barn, som fasta sköldar,
Henne följt i fröjd och sorg,
Sköldarne för våldet fallit,
Fallet, ack! är Sveaborg.

Suomi, trött af tusen strider,
Dignande af sorg och sår,
Tryckt till Sveas varma hjerta,
Gjuter ren sin afskedstår.

Hör! — då ljuda, midt i bruset
Utaf hatets heta strid,
Ömma toner utaf kärlek,
Toner af en himmelsk frid;
Ren, liksom en engels tanke,
Mild, liksom en stjernas blick
Mellan sönderslitna skyar,
Hvarje ton till hjertat gick.

Suomi lyssnar, Svea tjasas,
Smärtan somnar i dess bröst.
Hvarfrån, midt i stridens stormar,
Denna fridens milda röst?
Hvem kan sjunga så om kärlek
Under hatets mörka dar,
Och i tusen sorgers oro
Hafva frid i hjertat kvar?

Se, — der går på Auras stränder
Sångens son från Uleå,
Det är han, som kärlek känner,
Det är han, som sjunger så.
Tonen, ren som englatanken,
Mild, som stjernans silfversken
Mellan sönderslitna skyar,
Sjög Frans Michael Franzén.

Nu till afsked Suomi sluter
Sångens son till Sveas bröst.
När han sen hos Svea sjunger,
Sjunger han med Suomis röst,

Sjunger, hur ej våld kan slita
Tvenne hjertans kärleksband,
Hur de, fast af hafven skilda,
Älska uppå hvar sin strand.

* *
* *

Nu från minnets fjerran himmel
Sänkom våra blickar ner.
Se, den tid, som der vi varsnat,
Varsna icke här vi mer.
Handen, som de milda toner
Lockade ur lyrans gull,
Har för länge, länge sedan
Multnat uti jordens mull.

Men hans toner ha sig svingat
Öfver tidens strida elf,
Och än klinga de så varma,
Ack, som lefde än han sjelf.
Än för Suomis barn och Sveas
Är han samma känslas tolk,
Än i samma kärleks toner
Mötas så två skilda folk.

Klingen, klingen sköna toner,
Klingen långt på tidens haf,
Sjungen ro åt lifvets sorger,
Frid på flydda tiders graf!
Lysen länge, lysen klara,
Lysen mildt som stjernors sken
Öfver nordens folk och minnet
Af FRANS MICHAEL FRANZÉN.

Ohjelma

Zachris Topelius'en juhlassa

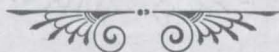
Palokunnan talon juhlasalissa
lauantaina 22 p:nä tammik. 1898.

1. **Vaasan marssi.** Orkesteri *K. Collan.*
2. **Tervehdysruno.** Karl A. Tavaststjerna.
3. a) „Jag gungar i högsta grenen“ *G. Linsén.*
b) „Vårföreningens“ visa naiskööri *G. Linsén.*
c) **Fridsböner i aftonens lugn.** Sov. R. Faltin *F. Pacius.*
4. **Tervehdysruno.** Kasimir Leino.
5. **„Vi äro andens fria folk“**, mieskööri *F. v. Schantz.*
6. **Topelius'en saduista:** Pikku Matti; Prinsessa Ruusunen; Totuuden helmi; Unda Marina; Pudonnut kenkä; Adalminan helmi; Sampo Lappalainen; Rinaldo Rinaldini; Peikkojen joulu; Prinsessa Kultakutri.
7. **„Kyypron Prinsessasta“:** Chryseis; Helka; Anemotis; Daphne; Annikki; Medon; Lemminkäinen; Tiera; Seurue.
8. **„Välskärin Kertomuksista“:** 1:nen jakso: Perttilä; Vanha Larsson; Meri; Kustaa Adolf; Bertelsköld; Nuori Larsson; Ruhtinas Emmeritz; Regina; Kätchen; Dorthe; Hieronymus; Messenius; Martta rouva Korsholman linnassa;
2:nen jakso: Mestari Aatami; Teini Johannes; Bernhard Bertelsköld; Musta Jaane; Tuomareja y. m.;
3:mas jakso: Karoliineja; Aurora Königsmarck; Kustaa Bertelsköld; Eva Rhenfelt; Erik Falkenberg; Ebba Bertelsköld; Torsten Bertelsköld;
4:jäs jakso: Porvarikuningas; Maria Larsson; Ester Larsson; Kaarle Viktor Bertelsköld; Arvid Horn; Linné; Eerikki Ljung; Eriikka Lindelia;
5:des jakso: Tohtori Martti; Bernhard Bertelsköld; Louise Clairfeld; Porvaritrouvat; Markiisitar Egmont; Paul Bertelsköld; Kustaa III; Hoviseurue.
9. **„Kaarle Kuninkaan Metsästysestä“:** Kuningas; Kuningatar; Leonora; Hoviväkeä.
a) Ballaadi } *F. Pacius.*
b) Finaali: Tervehdys Z. Topelius'elle }

Program
vid
Festen för Zachris Topelius
i Brandkårshusets Festsal
Lördagen den 22 Januari 1898.

1. **Vasa marsch**, för orkester *K. Collan.*
2. **Helsning** af Karl A. Tavaststjerna.
3. a) „Jag gungar i högsta grenen“ } . . . *G. Linsén.*
 för fruntimmerkör
 b) „Vårföreningens“ visa } . . . *G. Linsén.*
 c) Fridsböner i aftonens lugn; arr. af R. Faltin } . . . *F. Pacius.*
4. **Helsning** af Kasimir Leino.
5. „Vi äro andens fria folk“ för manskör *F. v. Schantz.*
6. **Ur Topelii sagor:** Pikku Matti; Prinsessan Törnrosa; Sanningens perla; Sampo Lappelill; Rinaldo Rinaldini; Trollens jul; Prinsessan Lindagull.
7. **Ur Prinsessan af Cypern:** Chryseis; Helka; Anemotis; Daphne; Annikki; Medon; Lemminkäinen; Tiera; Följeslagare.
8. **Ur Fältskärns berättelser:** 1:sta Cykeln: Bertila; Gamle Larsson; Meri; Gustaf Adolf; Bertelsköld; Unge Larsson; Fursten af Emmeritz; Regina; Kätchen; Dorthe; Hieronymus; Messenius; Fru Märtha på Korsholm.
 2:dra Cykeln: Mäster Adam; Djeknen Johannes; Bernhard Bertelsköld; Svarta Jane; Domare m. fl.
 3:dje Cykeln: Karoliner; Aurora Königsmarck; Gösta Bertelsköld; Eva Rhenfelt; Erik Falkenberg; Ebba Bertelsköld; Torsten Bertelsköld.
 4:de Cykeln: Borgarkungen; Marie Larsson; Esther Larsson; Karl Victor Bertelsköld; Arvid Horn; Linné; Erik Ljung; Erica Lindelia.
 5:te Cykeln: Doktor Martin; Bernhard Bertelsköld; Louise Clairfeld; Borgarfruarna; Markisinnan Egmont, Paul Bertelsköld; Gustaf III; Hoffolk.
9. **„Ur Kung Carls Jagt“:** Kungen; Drottningen; Leonora; Hoffolk.
 a) Ballad } . . . *F. Pacius.*
 b) Final: Hyllning till Z. Topelius } . . . *F. Pacius.*

Kvinnotrohet.

(Utdrag ur en predikan.)

I allmänhet äro kvinnorna mera böjda för att upprätthålla en mängd skrankor, former, häldvunna seder och bruk än männen. Men när sann kärlek och trohet besjälur ett kvinnohjärta, då öfvervinner det lättare fördomarna, öfvervinner lättare sig själf än mannen och är i stånd att bringa större offer.

Ännu i dag äro Ruths ord den sanna kvinnans lösen: »Hvart du går, dit går ock jag, där du är, där vill jag ock vara. Ditt folk är mitt folk, och din Gud är min Gud». En kvinna, som från ett stilla lif kastas ut i ett rörligt eller som från det bullrande världsvimlet föres in i djup stillhet, finner sig till rätta i den nya omgifningen till och med i ett främmande land, hon finner sig till rätta i ett hem, hvars åskådningsätt och omdöme om Gud och världen äro ovana för henne, ja, till och med gå stick i stäf mot hennes föregående uppfattning. Hon kan stiga uppåt utan att få parvenyens olidligt högmådig och lätt genomsådade sätt, och hon kan stiga ned utan att mista sin höghet och vär-

dighet. Och där den äkta kvinnan finnes, där slår hon rot, där skapar hon ett hem, och all hennes sträfvan går ut på att bevara det. — Mannen står vida mera hemlös i lifvet; han knyter förbindelser, sliter dem igen och knyter dem ånyo utan val. Kvinnan däremot håller fast vid allt, hvad hon kan bevara af gamla anknäpningspunkter till människor och förhållanden, hon håller fast därvid i trofast vänskap, hon samman knyter det gamla och det nya hemmet, sin gamla och sin nya familj och skaffar sig dagligen nya anknäpningspunkter, slår nya rötter i människolifvet, så att mannen så att säga alltid endast genom kvinnan står på fast botten i lifvet.

Men tänken nu icke, kvinnor, att jag blott kommer med öfverflödiga komplimanger. Tvärtom; jag har sagt eder allt detta blott för att desto ifrigare fästa eder uppmärksamhet på, att äfven eder trohet har sin askär och behöfver utesägligt mycken luttring. Emedan ni för det mesta lefva och verka i små och fina förhållanden, bli ni ofta själfva småsinnade, ängsliga, lättretliga, underkastade nycker och stämningar, och

ni riskera att i lifvets små förhållanden tänka lika småsinnadt som man bör tänka storsinnadt på de stora afgörelsedagarna. Till exempel ni vårda en sjuk med den mest hängifna omsorg för att sedan, så fort han blivit frisk, göra lifvet riktigt surt för honom med en mängd obehöfliga små nålstung och bekymra eder själfva för sådana saker, som ni inte kunna ändra och hvilka endast och allenast ligga i Guds hand.

Gifven också akt på edra barn! Ju trofastare ni varit och ännu äro som mödrar, desto mindre kunde ni vänja er vid, att edra barn så småningom växa från er, bli flygfärdiga och flyga ut, eller att de i sitt inre bli själfständiga och söka egna vägar. Hysen också därvidlag tillit — tillit till Guds omsorg och till er tysta kärleks makt. Bekymren eder endast om det stora och viktiga och lägen icke vikt på bagateller och bisaker. Hafven också ögonen öppna i religionsfrågor — hur ofta har man icke gent emot kvinnor den känslan, att hela deras religion endast är en klagan öfver världens eländighet, ett dömande och fördömande af nästan, ett misskännande af alla människors

uppriktighet och moraliska karaktär, ifall någon icke tänker precis som de själfva.

I kvinnor, hvarför säger jag eder allt detta? För att visa eder, att den hos eder nedlagda gudsgåfvan: »troheten», mycket väl behöfver ständig vård. Kvinnotroheten förefaller mig ännu alltför högljudd och alltför ängslig, alltför härsklysten och alltför pockande. Jag tänker då ofta på Ruth och på mer än en kvinna, som lefvat efter hennes tid helt opåaktad måhända. Jag tänker på, hur de gått sin väg så stilla och ändå utträttande allt omkring sig, som ginge det af sig själf. O, ni bästa bland husmödrar, måtte ni betänka, att bland alla människor verka och utträtta just ni allra mest godt, icke genom det ni uträtta i hus och hem, utan genom det ni äro i edert hjärta, genom er bön, som får all styrka från Gud och kastar all omsorg på honom, genom mildhet och tålmod, som utan ord vinner dem, som icke tro på ordet; genom själföförförande kärlek, som alltjämt gör eder mera lika Guds änglar; genom stark tro, som sätter foten på jorden, men har hufvudet i himlen, och framför allt genom den trohet, som icke hör upp, som aldrig tycker sig göra nog och som i stilla allvar är en makt, en tillflyktsort, ett stöd, ett hem och alla edra k äras lycka och glädje.

Handarbete.

Lampskärm af silkespapper.

En förtjusande lampskärm i form af en ros kan på kort tid förfärdigas och det mycket billigt. Af 6 ark silkes-

papper, 2 helt ljusa, 2 mellan- och 2 mörkt rosafärgade förfärdigade jag 3 lamp- eller ljusskärmar. Jag vek ihop papperet i 6 cm breda remsor och klippte ut dessa till enstaka småblad af 6 cm längd. Båda hörnen af den smala sidan på hvar och ett af bladen drog jag därefter två gånger hårdt öfver en sax, och därigenom fingo de det utseende rosenblad hafva. Nu lade jag två och två blad inuti hvarandra och sydde dem fjälligt på ett rundt underlag af hvit, styf fodergas, som var 14 cm i genomskärning. Jag började med den yttre rundelen, och denna bestod af idel ljusröda blad, den nästa bildades af de mellanröda och den tredje af ett mellanrött och ett af de mörkaste bladen. Rundelen blef ju nu mindre och mindre, och den sista bildades af två och två af de mörkaste bladen. Till sist fastsydde jag på midten flera större mörkröda blad, som jag först kramade fast ihop, så att de kommo att likna de små, ännu icke utvecklade rosenbladen i midten af rosen. Slutligen fäste jag en 25 cm lång rosegren på rosen. Först drog jag en blomsterståltråd genom blomkalken. Denna tråd bör vara litet mer än 25 cm lång, så att det blir litet till att fästa med. Rosenknopparna bestod af ca: 8 blad, de mellersta voro de mörkaste. De tillklippas mycket mindre än de andra, men behandlas på samma sätt. Såväl den lilla foderholk, i hvilken knoppbladen sättas, som de gröna bladen köpte jag i en affär. Ungefär på midten af grenen fäste jag en liten sidogren. Till sist sydde jag ett skärt sidenband upptill i rosen, så att den därmed kunde fastbindas på lampan. Q.

Paljettrosetter till höga hårfrisyrer.

Den stora ynnest paljetbroderiet åtnjuter, visar sig också vid de moderna hårprydnaderna. Till sällskaps-toaletter äro hårrosetter af 2-3 cm breda guld- eller silfverband, längs hvilkas ytterkanter man påsyrt en eller två rader svarta paljetter, utomordentligt vackra, liksom man också kan förfärdiga sådana rosetter af dubbelväfda, kulörta atlasband och i kanterna sätta guld- och silfverpaljetter. Eftersom rosettterna böra vara ganska styva, måste man påsyra fin ståltråd invändigt längs sidenbandens ytterkanter. Till en sådan hårrosett åtgår ett ca: 70 cm långt band, som knytes i en s. k. fjärilsrosett, hvars två ändar och två öglor äro lika långa och arrangeras snedt emot hvarandra. Man bör helst prova först, om rosettens fasen passar till hårfrisyrer. Man kan ju nämligen också gifva dylika paljettrosetter andra färgsaker och placera dem på olika sätt, antingen framtill, ofvanpå eller nedanför hårknuten, som i de flesta fall bör vara först högt upp på hufvudet med en kam.

Skickliga händer kunna åstadkomma de vackraste saker i denna väg. Man ser sålunda präktiga fjärilar, till hvilka man klipper stommen af dubbel tyll, hvars ytterkanter göras styva med fin karkas eller, ståltråd, och hvilka helt och hållet öfversys med olika färgade, metallskimrande paljetter.

Till en vacker toalett och i ett vackert uppsatt hår är en dylik paljettfjäril af ypperlig effekt. Den fästes med en hårnål.

Virkade stjärnor till smådukar.

För dem, som ännu tycka om att sysselsätta sig med ett virkarbete, hvilket går lätt och fort, blir måhända denna stjärna välkommen.

Man lägger upp 6 luftmaskor och sluter dessa till en ring.

Om ringen virkar man som 1:sta hvarfvet 36 stolpar.

2:dra hvarfvet: 15 l. (luftmaskor), 1 f. m. (fast maska) i den tredje stolpen i förra hvarfvet. Detta upprepas 11 gånger, men därvid iakttages, att man hvarje gång, innan man virkar de fasta maskorna, vrider eller vänder de 15 l. så, att de bilda ett kors.

3:dje hvarfvet: I korset af luftmaskbågen virkas 6 st. (stolpar), därefter 2 l.; detta upprepas 11 gånger.

4:de hvarfvet: Om de 6 st. i förra hvarfvet virkas 3 st., 3 dubbelstolpar, 3 st., därefter 1 l., 1 f. m. om de 2 l. i förra hvarfvet, 1 l.; detta upprepas 11 gånger.

5:te hvarfvet: * 1 f. m. i den fasta maskan i förra hvarfvet, 5 l., 1 st. i den mellersta st. i stolpgruppen i förra hvarfvet, 2 l., 1 st. i samma maska, hvori den sista st. virkades, 5 l.; man upprepar från * hvarfvet ut.

6:te hvarfvet: * 1 f. m. i den fasta maskan i förra hvarfvet, 5 l., 1 st. mellan de två stolparna i förra hvarfvet, 2 l., 1 st. i samma hål, hvori den sista st. virkades, 5 l.; man upprepar från * hvarfvet ut.

7:de hvarfvet: * 1 f. m. i den fasta maskan i förra hvarfvet, 5 l., 9 st. om de 2 l. i förra hvarfvet, 5 l.; man upprepar från * hvarfvet ut.

Till den lilla stjärnan virkar man endast den inners' luftmaskringen och de

36 stolparna om denna, hvar efter man virkar ett *afslutningshvarf* sålunda: 1 f. m. i den första st., 5 l., 3 m. öfverhoppas, 1 f. m. i den nästa m., 3 m. öfverhoppas, 5 l. o. s. v. hvarfvet ut.

Hemmet.**Brun betsnings till träsaker.**

För att få en vacker och hållbar brun betsnings gör man en mycket stark lösning af *öfvermangansyradt kali* (det bör alltid upplösas i destilleradt vatten, emedan man eljest kan befara en explosion); den bör vara mörk, icke rosenröd, och med tillhjälp af en pensel eller en lapp bstryker man föremålet så länge, tills det fått den önskade färgen. Man kan alltefter lösningens styrka och antalet öfverstrykningar gifva träet de mest olika nyanser ända från den ljusaste till den mörkaste bruna färg. Dessutom är denna betsnings, som är fullkomligt äkta, utomordentligt billig. Om man får fläckar på fingrarna, kan man lätt borttaga dem med citronsaft. — Så snart träet är fullständigt torrt, ger man det en matt glans med *vax*. Man lägger ett stycke vitt vax af en valnöts storlek i en liten kopp bensin och låter det stå någon tid väl öfvertäckt, tills bensinen helt och hållet upplöst vaxet. Med denna blandning, till hvilken man, om så behöfs, kan tillsätta vax eller tensin, bstryker man träet med tillhjälp af en bred borstpensel. Därefter bearbetar man det länge med en hård borste, så att vaxet gnidas in i träet och ytan icke längre kännes klabbig. D.

Att sätta ljus i stakar.

Under flera år har jag för att fasthålla ljus i stakar använt stanniol, som man ju får kring mångahanda varor, såsom till exempel te, choklad m. m., och som jag alltid samlar på till nämnda ändamål. Det sluter mjukt och fast åt ljuset, och detta kan brinna ända ned i staken, utan att man behöfver oroa sig för, att det plötsligt skall blossa upp, såsom det lätt sker, när lågan tar fast i papperet, som är viradt om ljuset. A. R.

Att tvätta mörka bomullsstrumpor.

Så vackra och praktiska de mörka damstrumporna än i många afseende kunna vara, så vållar det dock ofta stor förtret, när de skola tvättas och färgerna icke visa sig äkta, hvilket gör att strumporna lätt bli mycket fula. För att nu undvika detta, tar man en hand friska murgrönsblad, kokar dem i vatten och tvättar strumporna häri, hvarefter man sköljer dem i salt vatten.

Svarta blankläderskor.

Hvarje gång man användt skorna, öfverstrykas de med litet ägghvita; det torkar fort och ger skorna en vacker glans. Dessutom undviker man genom detta tillvägagående att klädningarna bli smutsiga, hvilket icke lätt undvikas, om skorna smörjas med olja. T.

Att borttaga regnfläckar på klädningar.

I ett glas, fyllt med mjukt vatten (regnvatten eller destilleradt vatten), slår

man för 10 öre vinstensolja. Sedan man väl rört om däri, låter man vätskan stå $\frac{1}{2}$ timme. Därefter doppas man en lapp i vattnet, fuktar fläckarna, gnider ställena med en linnelapp och stryker klädningen med ett icke för varmt järn. U.

Slitna rörstolar.

Där det finns barn i huset, hålla rörstolarna icke länge, men då de skola lagas eller man skall sätta helt nya sitsar på dem, blir det hvarje gång en utgift af 75 öre, 1 krona eller 1,50, en kostnad, för hvilken den sparsamma husmodern ständigt drager sig. Hon bör därför någon gång försöka följande: Af papper utklipper man precis stolsitsens form och virkar därefter af fint segelgarn, det s. k. spagat, eller ännu bättre af fina snören den form mönstret har; det skall blott vara 1—2 cm mindre i omkrets. Man virkar i det bekanta stolpmönstret; ännu bättre är det att virka i korsade stolpar. Det virkade stycket fästes med snören eller segelgarn i de förut borrade kanthålarna i sitsen, först löst, men så småningom drager man till det, tills sitsen sitter alldeles stramt. Slutligen bestryker man det på undersidan med tjockt limvatten och låter det torka. Man kommer att förvånas öfver det goda resultatet.

Husråd.

Medel mot hårets affallande.

Af 15 gram malet kaffe kokar man ungefär 100 gram kaffeextrakt, blandar det med

lika mycket billig konjak och skakar det väl, innan det användes. Med en liten svamp, som doppas häri, fuktar man på kvällen, innan man går till sängs, mycket försiktigt hufvudbotten. Man fortsätter en tid härmed. När detta upprepas med längre mellanrum, blir hufvudbotten genom detta enkla härmedel frisk, och det verkar stärkande och behagligt på hufvudets nerver. M.

Köket.

Marinerad sill.

10 st. spickesillar flås, inmätet urtages, hufvud och stjärt afskäras, och de få ligga i blöt i hälften mjölk och hälften vatten ett dygn. Sedan tagas de upp och af-torkas på linne, hvarefter de läggas i en kruka, hvarfals med hel peppar, lagerblad och mycket tunt skuren lök.

Ättika kokas, och när den kallnat, slås den öfver sillen, som öfverbindes och kan ätas nästa dag. Den bör helst ätas fort, emedan den icke håller sig mer än på sin höjd 10 dagar. +

Saltlake.

6 liter vatten sätts öfver elden. När det kokar, lägges 1 kilo socker, 2 kilo koksalt och för 5 öre salpeter. Då laken svalnat, slås den öfver köttet, som bör hafva stått ingnidet med salt ett par dagar. +

Köttsallat.

Kokt eller stekt kött (helst kalkkött) skäres i små tärningar jämte kokt, kall selleri, potatis, litet gurkor och

rödbetor. Om man har andra grönsaker stående, kunna dessa mycket väl användas. Såsen beredes af en hårdkokt äggula, litet senap, salt, en obetydlig socker, litet rödbetsättika och litet grädde. +

Falsk majonnäs.

En matsked smör fräses med en matsked mjöl, utan att det brynes, och spådes med buljong till en lagom tjock sås. Den får stå att svalna, hvarefter den röres med 3 äggulor, den ena efter den andra, 2 matskedar olja, litet dragonättika, litet salt och litet hvitpeppar.

Majonnäsen bör arbetas länge, så att den kommer att likna riktig majonnäs. +

Jus af köttextrakt.

Af Liebig's köttextrakt upplöser man en struken tesked i en $\frac{1}{4}$ liter kokande vatten. — $3\frac{1}{2}$ blad gelatin upplöses i ett kvarter kallt vatten, uppvrides och upplöses i det kokande vattnet. — Salt tillsättes efter behag. +

Fiskgratin.

Man gör en god, lagom tjock sås af sammanfräst smör och mjöl, uppspätt med litet tunn grädde. När den svalnat, röres den med 4 äggulor, litet muskat och litet citron och salt. I denna sås lägges kokt, sönderplockad fisk, och till sist irörs de fyra hårdt slagna ägghvorna. Gratinen gräddas $\frac{1}{2}$ timme i ett fat, som först blifvit smordt och brödbeströdt. +

Tryckt hos Allers Familj-Journals tryckeri-aktiebolag, Helsingborg, 1905.

Till bygdens folk.

Frågan om förbudslagens upphävande har äntligen kommit på dagordningen, i det att regeringen vidtagit åtgärder, som kunna leda till att folket frigöres från det tillstånd av förfall, som lagen skapat.

Förbudslagen har i praktiken visat sig vara fullständigt förfelad. En ständigt tilltagande spritdrycksflod har vällt fram över landet och inom alla samhällslager hava trots oavlätligt skärpta straff brott mot lagen ägt rum. Förtärandet av rusdrycker har tilltagit i oroväckande grad och aktningen för lag överhuvudtaget undergrävt. Försumping och sedlig förvildning hava alltmera gripit omkring sig och har särskilt landsbygden härvid blivit lidande.

Frågan om förbudslagens upphävande har även en stor ekonomisk betydelse för vår allmänna hushållning. De år för år hastigt höjda utgifterna för stat och kommun hava åvälvat landets inbyggare i hög grad ökade skatter, vilka inverka förlamande på företagsamheten och näringslivet i allmänhet. Under totalförbudet hava årligen hundratals miljoner mark hamnat i spritlangares fickor eller gått till utlandet samt flere tiotal miljoner mark använts för förbudets upprätthållande, summor som tillförda staten i form av skatter i hög grad förmått lätta den tyngande skattebördan.

Då nu den av riksdagen beslutna folkomröstningen om förbudslagen den 29 och 30 december äger rum uttala vi förhoppningen att bygdens folk skall främja samhällets väl genom att använda det medel, som nu står oss till buds att bidra till denna fördärvliga lags upphävande. Staten skulle genom ökade inkomster och den enskilde medborgaren genom lättnader i skatterna härav

draga en nytta, vars betydelse ej kan överskattas.

Övertygade om att förbudslagens upphävande skall öka folknykterheten och den allmänna samhällsmoralen rikta vi till alla klartseende medborgare en kraftig uppmaning att vid den nu förestående folkomröstningen rösta för det enda verksam hjälp erbjödande alternativet 3, som lyder: „Skall förbudslagen upphävas och en lag stiftas, som tillåter reglementerad och beskattning underkastad tillverkning och handel med andra än svagare alkoholhaltiga drycker?”

Selim Alm, smed, Kimito; *Otto Andersson*, professor, Åbo; *H. Eneberg*, lantbrukare, Korpo; *Alli Enqvist*, fru, folkskollärarinna, Korpo; *Emilia Erkas*, fru, Iniö; *Ester Fredriksson*, fru, Dragsfjärd; *Alma Granqvist*, fru, Kimito; *Linda Grönlund*, fru, Åbo; *Ingrid Hagman*, fru, Västansfjärd; *E. Gunnar Hagman*, rektor, Åbo; *Maggie af Heurlin*, fru, Pargas; *Alfhild Holmberg*, fru, Åbo; *Einar Holmberg*, redaktör, Åbo; *Sven Hollsten*, lantbrukare, Kimito; *Betty Hollsten*, fru, Kimito; *V. Isaksson*, lantbrukare, Pargas; *Ture Jansén-Storbacka*, vicehäradshövding, Åbo; *Mårten Ingman*, direktör, Åbo; *K. F. Laurén*, lantbrukare, Pargas; *Hildur Lindell*, fru, Nagu; *K. Liljeqvist*, folkskollärare, Hitis; *Arthur Rindell*, professor, Åbo; *Elin Ringbom*, fru, Åbo; *Emil Roos*, kommunalråd, Dragsfjärd; *Emil Sarlin*, bergsråd, Pargas; *Viktor Schau-man*, lantbruksråd, Nagu; *John Svahnström*, lantbrukare, Nagu; *Runar Sjöstrand*, lantbrukare, Västansfjärd; *Hilma Westerholm*, fru, Åbo; *Axel Ålenius*, hovrättsråd, Åbo; *Axel Österberg*, folkskollärare, Kimito; *Alb. Ringvall*, folkskollärare, Houtskär.